

ZWIĄZEK POWIATÓW POLSKICH

ASSOCIATION OF POLISH COUNTIES
(member of Council of European Municipalities and Regions)

Pałac Kultury i Nauki, XXVII piętro, 00-901 Warszawa 134,
Plac Defilad 1, skr. pocztowa 7, tel. (22) 656 63 34, fax. (22) 656 63 33

Adres do korespondencji: 33-300 Nowy Sącz 1, skr. pocztowa 119, tel. (18) 477 86 00,
fax. (18) 477 86 11, e-mail: biuro@powiatypolskie.pl, www.zpp.pl

PREZES ZARZĄDU

Ludwik Węgrzyn
POWIAT BOCHENSKI

WICEPREZESI ZARZĄDU

Robert Godek
POWIAT STRZYŻOWSKI

Janina Kwiecień
POWIAT KARTUSKI

Ewa Masny-Askanas
MIASTO NA PRAWACH POWIATU
m.st. WARSZAWA

Krzysztof Nosal
POWIAT KALISKI

Andrzej Płonka
POWIAT BIELSKI /woj. ŚLĄSKIE/

Zenon Rodzik
POWIAT OPOLSKI /woj. LUBELSKIE/

Sławomir Snarski
POWIAT BIELSKI /woj. PODLASKIE/

Zbigniew Szumski
POWIAT ŚWIEBODZIŃSKI

Marek Tramś
POWIAT POLKOWICKI

CZŁONKOWIE ZARZĄDU

Sebastian Burdzy
POWIAT ŚREDZKI

Zbigniew Deptuła
POWIAT MAKOWSKI

Edmund Kaczmarek
POWIAT JĘDRZEJOWSKI

Franciszek Koszowski
POWIAT ŚWIECKI

Edmund Kotecki
POWIAT BRZEZIŃSKI

Józef Kozina
POWIAT GŁUBCZYCKI

Adam Krzysztoń
POWIAT ŁANCUCKI

Tadeusz Kwiatkowski
POWIAT DĄBROWSKI

Krzysztof Lis
POWIAT SZCZECINECKI

Andrzej Nowicki
POWIAT PISKI

Marek Pławiak
POWIAT NOWOSĄDECKI

KOMISJA REWIZYJNA

PRZEWODNICZĄCY
Józef Swaczyna

POWIAT STRZELECKI

Z-CA PRZEWODNICZĄCEGO

Andrzej Szymanek
POWIAT WIERUSZOWSKI

CZŁONKOWIE

Marek Chciałowski
POWIAT GARWOLIŃSKI

Andrzej Ciołek
POWIAT GOŁDAPSKI

Janusz Guzdek
POWIAT DZIERŻONIOWSKI

Józef Jodłowski
POWIAT RZESZOWSKI

Krzysztof Maćkiewicz
POWIAT WĄBRZESKI

Szczepan Ołdakowski
POWIAT SUWAŃSKI

Andrzej Opala
POWIAT ŁÓDZKI WSCHODNI

DYREKTOR BIURA

Rudolf Borusiewicz

Or.A.0713/1936/16

Warszawa, 20 października 2016 r.

Szanowny Pan

Andrzej PORAWSKI

Sekretarz Strony Samorządowej

KWRIST

Związek Powiatów Polskich dostrzega w projekcie „Strategii na rzecz odpowiedzialnego rozwoju” wiele pozytywnych elementów związanych z proponowanymi rozwiązaniami w zakresie zarządzania rozwojem regionalnym i lokalnym. Podkreślamy jednak, że odpowiedzialny rozwój naszego kraju wymaga nie tylko deklaracji, lecz postępowania zgodnie z ich treścią. W tym zakresie pragniemy zwrócić uwagę na pewne kluczowe aspekty projektu.

1. Strategia słusznie przywołuje **zasadę partnerstwa**, która w naszej ocenie powinna odgrywać rolę spoiwa wszelkich przewidzianych środków realizacji postanowień strategii. Strategia interpretuje zasadę współpracy i partnerstwa, jako zaangażowanie i szeroko zakrojone współdziałanie pomiędzy podmiotami publicznymi, prywatnymi, sektorem nauki i społeczeństwem obywatelskim na różnych etapach planowania i realizacji działań rozwojowych. Zwracamy zatem uwagę na fakt, że zasada partnerstwa obowiązuje również w relacjach wewnątrz sektora publicznego – między administracją rządową i samorządową.

W ostatnich miesiącach obserwujemy natomiast wyraźną rozbieżność między treścią dokumentu i obecnej praktyki rządzenia. Od początku obecnej kadencji parlamentu i rządu mamy do czynienia z działaniami, które prowadzą do wniosku, iż jednym z celów pośrednich, zmierzających do budowania struktury naszego państwa według koncepcji jego obecnego kierownictwa politycznego – celem nie artykułowanym publicznie wprost, jednak konsekwentnie realizowanym – jest stopniowe ubezwłasnowolnienie trzech tysięcy jednostek samorządu terytorialnego w Polsce, odpowiadających za świadczenie usług publicznych i znaczną część publicznych inwestycji. Zbyt często w publicznych wypowiedziach przedstawicieli rządu pojawia się sformułowanie „państwo i samorządy” przeciwstawiające sobie państwo i samorząd terytorialny. Sformułowanie takie jest

z gruntu błędne – samorząd jest bowiem immanentną częścią struktury państwa polskiego, objętą ochroną Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Samorząd nigdy nie jest zatem przeciwstawny państwu, co najwyżej może być przeciwstawny rządowi.

Dowody pomniejszania roli samorządu terytorialnego widać również w konkretnych rozwiązaniach proponowanych przez rząd w wielu sektorach usług publicznych, chociażby w obszarze edukacji, czy ochrony zdrowia. Widać je w tworzeniu licznych niezespólnych administracji specjalnych. Jednocześnie wieloletnie apele strony samorządowej o modyfikację obecnego systemu dochodów JST, jako nieprzystającego do rzeczywistości, skali samorządowych zadań i obecnego kryzysu demograficznego naszego kraju, pozostają niewysłuchane.

W świetle powyższego prosimy o odpowiedź czy w toku realizacji Strategii na rzecz odpowiedzialnego rozwoju Rząd RP ma zamiar traktować jednostki samorządu terytorialnego jako ważnych partnerów.

2. Podejście zintegrowane i terytorialnie zróżnicowane. W proponowanym nowym modelu rozwoju podejście zintegrowane oznaczać ma koncentrację różnych działań podejmowanych przez poszczególne podmioty (rząd, samorząd, podmioty gospodarcze i partnerów społecznych) wokół wyznaczonych celów strategicznych. Interwencje w ramach poszczególnych obszarów mają oddziaływać na siebie. Oznacza to koordynację na etapie programowania, a następnie na etapie realizacji działań, aby uzyskać efekt synergii niezbędny dla osiągnięcia celów, oraz jak sama strategia wskazuje precyzyjne określenie podziału zadań pomiędzy administrację rządową i samorządową. Podejście zróżnicowane terytorialnie według zapisów dokumentu ma na celu wykorzystanie specyficznych potencjałów terytorialnych i likwidację barier w rozwoju poszczególnych obszarów. Strategia przewiduje wspieranie rozwoju poprzez zintegrowane pakiety działań, integrujące wiązki interwencji sektorowych, finansowanych ze źródeł publicznych i prywatnych, odpowiednio dopasowanych do potrzeb i potencjałów poszczególnych terytoriów. W strategii przewidziano zredefiniowanie polityki regionalnej i zastosowanie „*znacznie skuteczniejszych niż dotychczas*” mechanizmów wspierania rozwoju. Po pierwsze, skoncentrowanie na obszarach z trudnościami rozwojowymi (jako takie identyfikuje się Polskę Wschodnią i Śląsk). Po drugie, kontynuację działań o charakterze horyzontalnym, skierowanych do wszystkich miast, bez względu na ich wielkość i położenie. Po trzecie, wspieranie najbardziej dynamicznych branż w regionach. Jako instrumenty polityki regionalnej wymieniono: **pakiety działań dla Polski Wschodniej i dla Śląska, program ponadregionalny skierowany do najslabszych regionów, pakt dla obszarów wiejskich, specjalny program dla obszarów zagrożonych trwałą marginalizacją oraz program innowacyjnych partnerstw terytorialnych** oraz instrument skierowany do miast średnich **zintegrowane programy rozwoju**, rozumiane jako zindywidualizowane pakiety działań prawnych, instytucjonalnych i inwestycyjnych dla danego obszaru. Jednocześnie strategia przewiduje upowszechnienie i utrwalenie instrumentu polityki spójności, jakim jest mechanizm **Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych**, jako modelu zarządzania rozwojem miejskich obszarów funkcjonalnych.

Wszystkie te działania zasługują na aprobatę. Zwracamy jednak uwagę na fakt, że Strategia odnosząc się często do obszarów funkcjonalnych miast w żadnym miejscu nie wskazuje, że w przypadku mniejszych miast to właśnie powiat jest naturalnym, dobrze określonym obszarem funkcjonalnym tego miasta. W naszej ocenie należy ten fakt wyraźnie podkreślić. Chcemy bowiem uniknąć sytuacji takiej, w której w wyniku realizacji Strategii interwencja będzie kierowana do tworzonych ad hoc konglomeratów gmin przy jednoczesnym pomijaniu powiatów – mających nieraz ten sam zakres terytorialny.

3. W części diagnostycznej dotyczącej finansów publicznych strategia odnotowuje, iż „ze względu na charakter powierzonych im zadań publicznych, samorządy są znaczącym inwestorem w Polsce. Realizują największe inwestycje z zakresu infrastruktury transportowej, społecznej, ochrony środowiska i edukacji”. Z zadowoleniem przyjmujemy, że wśród wyznaczonych działań znalazła **ocena funkcjonowania zasad finansowania jednostek samorządu terytorialnego** oraz przygotowanie **nowelizacji ustawy o dochodach JST i ustawy o finansach publicznych**. Jak zapisano, „ocena ta stanowić będzie podstawę do wypracowania zmian, m.in. uwzględniających **zwiększenie znaczenia dochodów własnych** w finansowaniu działalności JST w stosunku do transferów ze szczebla centralnego (w tym zmiana algorytmu podziału środków dystrybuowanych w ramach mechanizmu korekcyjno-wyrównawczego na wszystkich poziomach JST)”. Podkreślamy, że wskazane działanie powinno być podjęte w bardzo szybkim tempie. O ile wiele zawartych w Strategii przedsięwzięć rozwojowych może być rozłożone na lata, to bez zapewnienia jednostkom samorządu terytorialnego odpowiednich środków rozwojowych na początku okresu uniemożliwi osiągnięcie wielu celów zakreślonych w Strategii.

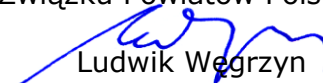
Strategia przewiduje również wprowadzenie jednolitej klasyfikacji wydatków rozwojowych dla instytucji obu podsektorów (rządowego i samorządowego), umożliwiającej monitorowanie wydatków rozwojowych oraz prowadzenie analiz efektywności wdrażanych polityk rozwojowych. Oczekujemy, że taka analiza zostanie przeprowadzona rzetelnie i przy udziale jednostek samorządu terytorialnego.

4. Odnotowujemy również, iż jako jeden z tzw. projektów strategicznych wskazano „Kształcenie zawodowe dla Przemysłu 4.0”. Jak czytamy, za tym hasłem kryje się *wypracowanie nowego modelu współpracy szkolnictwa zawodowego z przedsiębiorcami na rzecz kształcenia zawodowego, dostosowanego do potrzeb gospodarki i lokalnych rynków pracy*. Inne działania z tego zakresu mają objąć również rozwijanie modelu dualnego, aktywny udział przemysłu w przygotowaniu planu nauczania, rozwój centrów kształcenia praktycznego, modułową ofertą edukacyjną, kwalifikacyjne kursy zawodowe. Podzielamy ocenę konieczności odtworzenia i unowocześnienia systemu kształcenia zawodowego. Zwracamy przy tym uwagę na konieczność bardzo szybkiej realizacji tego projektu. Zapowiadana obecnie przez Minister Edukacji reforma systemu oświaty dotknie również szkolnictwa zawodowego. Nie chcielibyśmy być postawieni przed sytuacją, w której tuż po stworzeniu nowego systemu będziemy go ponownie przebudowywać na potrzeby realizacji Strategii na rzecz odpowiedzialnego rozwoju.

Informuję również, że niniejsze pismo odnosi się do zagadnień kluczowych. W związku z obszernością dokumentu szczególne uwagi do niektórych z proponowanych w strategii rozwiązań będą zgłaszać przedstawiciele Związku Powiatów Polskich w toku prac poszczególnych zespołów Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego.

Z poważaniem

Prezes Zarządu
Związku Powiatów Polskich

Ludwik Węgrzyn

Do wiadomości:
Ministerstwo Rozwoju